

Autor: PaedDr. Eva Miklašová , ZŠ Nováky

Názov aktivity: Odklínanie knižnice

Postup a scenár:

Vitajte, deti!

Máte rady rozprávky? Určite, všetky deti ich majú rady. Pozorne počúvajte, my vám dnes jednu rozprávku porozprávame.

Kde bolo, tam bolo, za siedmimi horami, za siedmimi.....ááááááale, čo to vravím. Medzi mohutným Vtáčnikom a rozložitými Strážovskými vrchmi, na ľavom brehu rieky Nitry bolo raz jedno kráľovstvo. Vlastne - nebolo. Ono tam stále je. To kráľovstvo je malé, maličké. Má iba jednu komnatu, dvere bez dverí, obrovské okná s farebnými roletami a je skryté v útrobach veľkej tajomnej budovy. V tej budove múdri Vševedkovia rozdeľujú rozum malým Nevedkom. Táto tajomná budova sa volá škola a to dobre ukryté maličké kráľovstvo v nej má neobyčajné meno. Volá sa Knihuľkovo. Aj jeho obyvatelia sú malí a ich mená sú rovnako neobyčajné. Volajú sa Knihuľkovia. Ich domčeky nemajú okná ani strechy, nemajú izbičky, ba ani vlastné postieľky. Knihuľkovia oddychujú na drevených poličkách, opierajú sa o seba drobnými tielkami a tíško, tichučko sa rozprávajú.

Rozprávajú sa a spomínajú. Na časy, keď k nim do Knihuľkova chodievali deti. Brali si ich z políc, pozorne si ich prezerali, čítali z nich, rozprávali sa o tom, čo zaujímavé sa z nich dozvedeli. Knihuľkovia boli najšťastnejší vtedy, ak si ich deti vložili do tašky a odniesli si ich domov. Tam si ich vyložili do svojich poličiek a keď im bolo dlho, otvorili Knihuľkov a čítali a čítali... ony a niekedy aj ich maminy a ocinovia. A keď už všetci doma spoznali ich príbehy, vrátili ich do Knihuľkova k starým kamarátom. takto to išlo dlhé roky.

Až kým... Jedného dňa sa v Knihuľkove, presne na pravé poludnie, objavili tri podozrivé osoby. Nápadne sa na seba podobali, a tak nebolo pochýb, že sú to bratia. Obyvatelia nášho malého milého kráľovstva ani netušili, že títo votrelci na nepoznanie zmenia ich pokojný život. Najstarší sa volal Počítačofar. Bol dosť veľký, hranatý a nafúkaný. Stredný – Tabletotrav bol síce o niečo menší, ale inak akoby svojmu bratovi z oka vypadol. No najzákernejší a najnebezpečnejší bol tretí – najmenší brat. Volal sa Zlomobil. Jeho zákernosť bola v tom, že ako najmenší bol takmer neviditeľný, zmestil sa do každého vrečka, a tak bol kedykoľvek pripravený vykonávať svoju záškodnícku činnosť.

Tak teda... Títo traja zloduchovia, hoci sa tvárili ako najväčší kamaráti detí, spôsobili v kráľovstve nevidaný chaos a prevrat. Nič už nebolo ako predtým. Zloduchovia ukradli deťom každú voľnú minútu a deti v ich prítomnosti zabudli na všetko pekné okolo seba. Zabudli na hry, kamarátov, na prírodu. Skrátka.... s Počítačofarom, Tabletotravom a Zlomobilom trávili všetok svoj čas. Bojovali s virtuálnym nepriateľom, četovali, surfovali, esemeskovali, až sa im z kečky parilo. Na svojich kamarátov z Knihuľkova úplne zabudli. Knihuľkovia stáli meravo na policiach, nehýbali sa, nik si ich nevšímal, nik z nich nečítal. A traja bratia s veľavravným priezviskom Časokradi sa iba spokojne vyškierali. Ich záškodnícka misia bola splnená.

Ako vravím, deti na knihy z Knihuľkova zabudli. A Knihuľkovia boli stále smutnejší a smutnejší. Napokon zatvorili očka a od preveľkého žiaľu tuho zaspali. V celom kráľovstve zavládol smútok. Knihuľkovia zapadli prachom a celé Knihuľkovo sa zaodelo do tmavého súkna. Iba strašidelné čierne pavúky lenivo tkali po kútoch pavučiny a boli spokojné, že ich pri práci nikto neruší.

„A to je koniec našej rozprávky.“

„Ale takto predsa nemôže poriadna rozprávka skončiť. Čo musí mať, deti, každá správna rozprávka?“

„Máte pravdu. Musí mať šťastný koniec.“

„Obyčajne príde princ a kráľovstvo vyslobodí. Ale ja tu predsa žiadneho nevidím.“

„Princa nemáme, ale máme tu vás, deti. Veríme, že svojou múdrosťou a šikovnosťou pomôžete deťom opäť nájsť cestu ku Knihuľkom a napraviť všetky škody, ktoré Časokradi v našom Knihuľkove napáchali.“

1. Dobré sa pozrite na tabuľu, resp. na kartičky. Čo to porobili Časokradi s našou peknou slovenčinou? Nevymenili ju za čínštinu? Veru nie. Ak sa dobre pozriete a pohráte sa s písmenkami, zistíte, že sú to iba pomotané mená našich známych spisovateľov. Zistite ktorých.

A/ Riána Ríčďuková /Mária Ďuričková

D/ Nielad Rievhe/ Daniel Hevier

B/ Lamin Fúrus / Milan Rúfus

E/ Fzejo Vičlopav / Jozef Pavlovič

C/ Duľo Drevojon / Ľudo Ondrejov

F/ Tasrik Ávdobne /Krista Bendová

2. Niektorým Knihuľkom Časokradi dali do mena slovo, ktoré tam nepatrí. Pomôžte nesprávne mená Knihuľkom opraviť.

A/ Pipi dlhá nohavica /pančucha/

D/ Ariel, malá morská pirátka /víla/

B/ Prešporský zámok /zvon/

E/ Adam v škole nespál /nesedel/

C/ Alica v krajine delfínov /zázrakov/

F/ Harry – pán prsteňov /Potter/

3. Deti, predstavte si, že Časokradi začarovali aj našu abecedu. Písmenká vymenili za takéto čudné háky-báky. Báseň, ktorú dostanete, stratila svoj zmysel. Je začarovaná. Ak ju opravíte, vyslobodíte prvých zakliatych Knihuľkov.

/Deti dostanú zašifrovaný text básne i šifrovanú abecedu, báseň opraví - mám zašifrovanú báseň Štefana Moravčíka – Kde má blcha dom/

4. Super, deti. V kráľovstve ste už opravili toľko zmätkov, že naši Knihuľkovia pomaly otvárajú očka a zisťujú, kto im prišiel na pomoc. Zobudil sa aj Knihuľko s menom Hádanky. Ak mu pomôžete nájsť stratené odpovede, zachránite mu ďalších kamarátov.

A/ Biela roľa, čierne semä, múdra hlava, čo ho seje. Čo je to? /kniha/

B/ Vyhodíš biele je, spadne, žlté je. Čo je to? /vajíčko/

C/ Ktorý vták má na konci raka? /straka/

D/ Nežijú, a predsa chodia a človeka dobre vodia. Čo je to? /hodiny/

E/ Ktoré mesto káže biť strýca? /Bystrica/

F/ Veľa listov mám, a predsa strom nie som. Čo som? /kniha/

5. Práve mi napadlo...Čo ak Časokradi ukradli Knihuľkom to, čo ich robí peknými. Voláme to básnické obrazy alebo aj umelecké jazykové prostriedky. Niektoré už poznáte – zdobeniny, prirovnania či personifikácie. Zistite, či ich Časokradi Knihuľkom neukradli.

/ Deti hľadajú vo vopred pripravených knižkách UJP, prečítajú ich./

6. Vidím, že všetko je na svojom mieste tak, ako má byť. Zdá sa, že v našom Knihuľkove sa všetko na dobré obracia. Žeby Časokradi strácali svoju zlú moc?
A teraz sa zahráme na básnikov. Každá skupina si vyberie štyroch Knihuľkov a ich mená použije v básni. Báseň musí mať štyri verše a samozrejme – aj rým.

/Žiaci si so zatvorenými očami vybrali z police náhodne štyri knihy a vymýšľali báseň, ktorá mala 4 verše, rým a museli v nej použiť všetky štyri názvy kníh, okrem toho musela mať „hlavu aj pätu“/

7. Niektorí Knihuľkovia nás zabávajú /voláme ich umelecká literatúra /, iní nám prinášajú veľa zaujímavých informácií /tých voláme vecná literatúra/. Nájdite troch Knihuľkov, ktorí nám prinášajú vecné informácie. Zistíte, z akej oblasti prinášajú informácie.

8. Deti, práve na poličke otvoril očka aj Knihuľko, ktorý nám chce pomôcť zatočiť so zloduchmi. Kamaráti sa s tromi významnými detektívmi, ktorí vypátrajú všetko. Volajú sa Peter, Bob a Jupiter. Poznáte jeho meno? /Traja pátrači/

9. Časokradi narobili škody aj v ľudovej slovesnosti. Pomotali príslovia, porekadlá, ba aj pranostiky. Pomôžte nám rozmotať ich.

/Pomiešané časti prísloví, porekadiel, pranostík správne pospájať/

10. Aj na tomto Knihuľkovi /ukázať rozprávkovú knihu/ Časokradi napáchali veľké škody. Pomenili názvy rozprávok na nepoznanie. Ak sa vám podarí opraviť ich, kráľovstvo nadobro zbavíte kľatby.

O 14 mesiačikoch /O 12 mesiačikoch/
Kocúr v plavkách /Kocúr v čižmách/
Tri zlaté náušnice deda Vševeda /Tri zlaté vlasy deda Vševeda/
Ako išlo auto na vandrovkú /Ako išlo vajce na vandrovkú/
Medovníkový ježko /Medovníkový domček/
Pán Boh daj šťastia, ovečka /Pán Boh daj šťastia, lavička/
Šípková marmeláda /Šípková Ruženka/
Statočný cínový hrnček /Statočný cínový vojačik/
Škaredé autíčko /Škaredé káčatko/

Super decká, musím vás pochváliť, všetky úlohy ste splnili, tajomstvá odhalili, záhady vyriešili, škody napáchané zloduchmi napravili. Kráľovstvo je vašou zásluhou odkliate, Knihuľkovia opäť ožili. Časokradi nad ním stratili svoju zlú moc. /Dajú dolu čiernu látku./

Verím deti, že už dávno ste pochopili, o akom kráľovstve bola naša rozprávka. Tým zakliatym Knihuľkovom je naša školská knižnica a tí nešťastní a smutní Knihuľkovia sú pekné knižky, ktoré v nej máme a ktoré čítate stále menej. Určite ste spoznali aj bratov Časokrado, počítač, tablet a mobil, ktorým dávate často prednosť pred dobrou knihou. Áno, aj ony majú v našom živote dôležité miesto. Kniha má však čosi navyše. Necháva široký priestor pre vašu

fantáziu, predstavivosť, núti vás premýšľať, rozvíja vašu slovnú zásobu, vzdeláva vás, obohacuje, dovoľuje vám stať sa tým, kým sami chcete.

Raz som čítala myšlienku o knihách, ktorá sa mi veľmi zapáčila. „Knihy sú pre ľudí tým, čím sú pre vtáky krídla.“ A ja dodávam: „Preto čítajte, aby ste mohli lietať.“

Úloh na „odklíňanie“ možno vymyslieť oveľa viac. My sme boli limitovaní časom. Zrušila som poslednú pripravenú úlohu, ktorá sa nám už „nezmestila“. Najskôr uhádli názov rozprávky, v ktorej soľ zachránila život celému kráľovstvu a podľa jej vzoru mali vymyslieť rozprávku – Čítanie nad zlato, v ktorej by život človeka zachránilo čítanie. V takejto podobe trvalo odklíňanie takmer dve hodinky. Za splnené úlohy sme prideľovali body, nakoniec sme prácu detí vyhodnotili.